

EXCURSIONISME

U. E. C. Vall del Tenes

Saludem, de bon grat, per començar, la restauració de la Generalitat provisional de Catalunya i del seu president, honorable Tarradellas. La revalorització que s'efectua de la personalitat del poble català ha constituït, al llarg de la seva història, l'anhel primordial de l'activitat excursionista al nostre país. Quan les condicions eren desfavorables i l'interès escàs per les qüestions catalanes, els excursionistes varen ajudar a salvar-ne l'art, la natura, els costums, etc. Ara —amb condicions més propícies— la tasca consisteix en adonar-nos i transmetre la necessitat que hi ha que tots anem coneixent i estimant el país, tant la cultura com la vida social; tant els pobles com les ciutats; tant el present com el passat.

L'excursionisme català, paral·lelament, es renova. No hi haurà en endavant una delegació de la Federació Espanyola a Barcelona sinó la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, com ja fou en altre temps. L'organització serà comarcal en comptes de provincial i actualment s'estan establint les seves atribucions, el seu funcionament a rel de diverses propostes de les entitats. La junta de la nostra delegació, en l'última reunió, va acordar en el present de continuar com estem: com una delegació de la U.E.C. Sembla que encara no tenim força per constituir un centre independent i, d'altra banda, la U.E.C. ens dona l'acolliment que necessitem.

Es pensa en la possibilitat de tenir un local social a cada poble —de moment n'hi ha només a Lliçà—. Hi hem pensat sense trobar per Santa Eulàlia ni Bigues, de moment, cap lloc adient. No obstant, en Josep Vinyeta, de Can Valls, s'ha ofert —i ha estat acceptat el seu oferiment— per a guardar el material —tendes, cordes, etc.— corresponent a Santa Eulàlia i cuidar-se del lloguer. A ell han d'adreçar-se les persones que vulguin llogar material.

Aquests dies —29, 30 i 31 d'octubre, i 1 de novembre— hi ha l'anada a Montserrat a peu. Si bé «Ronsana» sortirà a la venda i pels subscriptors quan ja els expedicionaris seran fora, no per això deixem de desitjar-los una bona anada. L'itinerari, diferent d'altres vegades, transcorre per Sant Sebastià de Montmajor, Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Més costós i amb paisatges molt bells.

Es parla de possibles cursets de muntanyisme sense que de moment els dies estiguin establerts; ja avisarem oportunament. En canvi, l'esquí sembla que va seriosament, ja que un grup de Lliçà es proposa aprendre'n el proper hivern baix la direcció d'en Francesc León. Cas d'haver-hi interessats, han de dirigir-se a qualsevol excursionista de la Delegació, de Lliçà. Anunciem finalment l'aparició —en les properes setmanes— del llibret de lliçons d'iniciació a l'excursionisme que resumeix el contingut del curset efectuat la primavera passada. Podrà adquirir-se per una mòdica quantitat.

Recordem de passada que hi han rebuts per a pagar i carnets a dispo-

Sovintment trobem persones que, endutes per un puritanisme molt exacerbant, rectificquen d'altres quan pronuncien el mot **gràcies**, tot advertint-los que cal dir **mercès**.

Per això, avui, hem considerat adient parlar un xic d'aquesta expressió tan corrent.

Començarem per dir que la paraula **gràcies** és ben catalana. No es tracta, doncs, de cap castellanisme.

El mestre Fabra ens recorda que, en el català medieval, pot trobar-se usada amb molta regularitat, l'expressió **fer gràcies** en el sentit de **donar gràcies**.

Exemples:

«De l'acord dessus dit vos **fem moltes gràcies**...»

«Anaren a besar lo peu de l'Emperador, **fent-li** infinides **gràcies** de la molta mercè que'ls havia feta en donar sa bella neboda per muller a Diabebus.»

«E yo, senyor, a la altíssima magestat vostra bese les mans e **faç** infinides **gràcies** del benefici que la altesa vostra ha fet a...»

També ens diu que el català primitiu posseïx àdhuc un derivat del mot **gràcies**: el verb **regraciar**, del qual cita uns quants exemples:

«E **regraciam-vos** molt, car frare, la tramesa de la Bíblia...»

«E **regraciant-vos** molt lo plaer que'ns havets fet...»

«Lo Duch li **regracia** molt la sua voluntat...»

Si ens fixem en els exemples anteriors, podem comprovar que la construcció antiga vol dir **regraciar a algú alguna cosa**. En canvi, els escriptors d'ara, quan han reprès l'ús del verb **regraciar**, sembla que més aviat vulguin donar-li el senti de **regraciar algú per alguna cosa** o bé **d'alguna cosa**.

Concretant: el mot **gràcies** és totalment correcte. Ara bé, no cal oblidar que també ho és **mercès**.

En català antic (el qual sempre ens ha de servir d'exemple i de lliçó), trobem **mercès**, **grans mercès**, i, fins i tot, substantivament, **gran mercès**. Exemple: «Ab un **gran mercès** pagàveu...»

Mercès, doncs, és completament admissible. En canvi, no ho és el verb **remerciar**, que no és pas un variat de **mercès**, sinó una traducció errònia del verb francès **remercier** (derivat de **merci**).

M.

sició; per a una cosa i l'altre, els socis podeu dirigir-vos a Jaume Valls —Can Lluç— i Lluís Galobart —impremta—.

LA JUNTA

Corresponsal de Barcelona

Parlar avui de les Festes de la Mercè queda una mica desplaçat, i no té cap interès d'actualitat, però, com que em va cridar tant l'atenció, no voldria que quedessin en el passat sense fer-ne un comentari en aquesta correspon-salia.

No pretenc pas explicar el programa, ni fer un comentari de com van anar els actes. No ho pretenc, ni ho puc fer, perquè vaig tenir la gran dissort de ser fora de Barcelona aquells dies. Vaig fer un viatge d'una setmana i justament va ensopegar-se en la setmana de la Mercè. Per tant, no vaig poder viure el que tant em va interessar quan va sortir anunciat en la premsa; però pel que fa al cas no importa massa aquest fet.

Durant molts anys les Festes de la Mercè eren unes festes més aviat protocolàries i oficials, sense tenir massa ressonància popular. El «Poble» només vivia les festes a nivell de fe en les celebracions litúrgiques en la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, i a nivell social en la desfilada de la gran «Cavalcada»; i pràcticament en res més. Però, en canvi, aquest any ha estat totalment al revés: el «bum» de les Festes de la Mercè ha estat el seu aspecte popular.

Com deia la premsa, es van crear tres centres de festeig popular: la plaça de Catalunya, la plaça Nova i l'avinguda de la catedral, i el parc de la Ciutadella. Entre els tres llocs no va faltar res del que agrada al públic, tant als petits com als grans, tant als joves com als casats. Va semblar ben bé una Festa Major de poble a l'engros, com correspon a la gran ciutat de Barcelona.

Aquest any l'Ajuntament, volent ser conseqüent amb el temps en que vivim de «Democràcia», va encomanar a la Federació d'Associacions de Veïns, i concretament a la vocal adjunta Sra. Elisa Lumbreras, l'organització de les festes perquè fossin ben populars. Quan van anunciar el programa de festes que la Comissió havia preparat, em va venir a la memòria la Festa Major de Sta. Eulàlia, en la qual tot el poble viu i participa en la festa. Em va fer l'efecte com si em donessin la raó del que ha de ser la Festa Major de la Ciutat, encara que la immensitat d'habitants tendeixi a portar els ciutadans a l'anonimat.

No vaig viure, com he dit, les festes, però, segons vaig llegir en la premsa i em van explicar, van tenir molt d'èxit. Per tant una vegada més he constatat la vibració unànime i popular dels barcelonins davant una Diada.

Jaume Abril